

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 8. Novemberben 1788:

Lengyel-ország:

Mint hogy a' mostani Lengyel-orzági környül-ál-
Mí lások az Érd. Olvasóknak nem kis figyelme-
telséget okozhatnak, a' nevezetesebb dolgokkal min-
denkor köteletségünknek tartjuk azok előtt Udva-
rolni, hogy azoknak Hazafiui érzékeny állapotjok-
ról-is valamit tudhassunk. — Abban az Orátzióban,
mellyet a' Király az Ország-gyülésében el-mondott,
következendő jóvallások : „ Edgyelség és meg-ed-
gyező értelem a' leg-nagyobb kintse és leg-erősebb
Bizlopa egy szabad-társaságnak, vagy nemzettségnek
U U U U mely

mely-nélkül egy Nemzet-is fel-nem állhat; sok és tartós hasonlások semmivé tézik az Országot. Ezen edgyefségnek fenn-tartására semmit mi annyira nem ohajtottunk, minthogy a' Közönséges-társaság-nak Nagygyai egy ugyan azon edgyefségnek kötele által öszve-köttefsenek, hogy Hazafiui igyekezteket a' közönséges jó eránt annál láthatóbb, jelekben ki-mutathassák. — Imé ez a' kötél lesz, és mi mérjük magunkról azt igérni, hogy ezen mostani Ország-gyülésére öszve-gyült ki-választott Férfiak minden erővel munkálódni fognak azon, hogy az Hazának hasznos rendeléseit, meg-ért meg-fontolása után a' dolognak, meg-erősittesenek. E' végre — el-olvasztatjuk azokat a' punktumokat, mellyek az Ország-gyülésében elé fognak fordulni; bizonyossá tévén arról mindeneket, hogy minden részre-hajlás nélkül akarunk a' Hazának jóvára dolgozni és forgolódni. 1.) A' jó rend hozza magával, hogy minden nagy fel-tételnek előtte, az erős készség, az erőnek meg-mérése és bölts meg-fontolása, és a' szerént az erőszaknak bölts meg-gondolása és az eszközöknek meg-szerzése jöjjenek leg-előbb-is gondolóra. — E' szerént eleibe terjeszti ő Felsége az ezen Ország-gyülésére öszve-gyült *Confederált Státusnak*, ha nem akarnák-é a' mostani kedvező környül-állásoknál, a' Nép és Ország' betsülete' fenn-tartására, a' belső erő által, mindenek előtt olly kút-fejeket és módokat fel-találni, hogy a' költségekre nézve az Ország' lakosinak terhére ne-légyenek. 2.) Mihelyt ezen említett mód fel-találtatik, kíváná ő Felsége, hogy a' Státusok, a' jövedelmek-szerént egy útat tsinálnának a' hadi-nép szaporittására,

rá, annak számát határoznák-meg, valamint a' nemzetnek tettzeni fog. 3) Ezek dolgok után következtenek az igazság' ki-szolgáltatása körül-való meg-jobbittások, a' mellyek szükségesnek lenni találtnak. Mindazonáltal igyekszik ő Felsége ezek felől való tanátskozáásokat, egynéhány más dolgokkal edgyütt, a' gyűlésnek később napjára halasztani. 4) Tsak az a' tzielja ő Felségének, hogy Provinciális Sessiok állittassanak-fel, kik előre az Ország-gyűlésében forgandó dolgokat fontolják-meg — és az egész dolog tsak — lári-fári. Ezen Lengyel Király *Orátzioját* mi nem azért iktattuk ide, mint-ha ez valami nagy dolog volna, hanem hogy lássanak a' mi Erd. Olvasóink egy olyan Orátziót-is, melyben az *Orátor* jól tudja a' Halgatók' tzielját, örömeft azok ellen órálna; de — — — Itt a' környül-állások nem a' leg-jobbak — ide hátrább többet fogunk hallani.

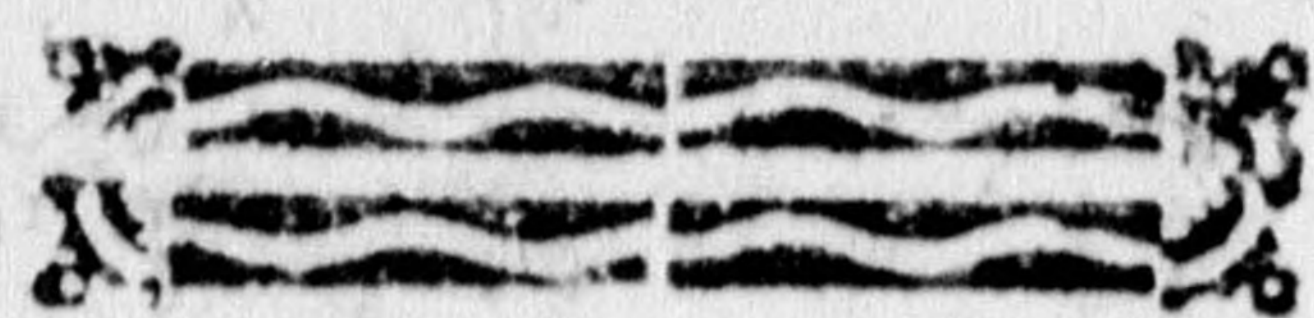
Elegyes Apróságek.

Hertzeg *Kóburg*, a' Lembergi Levelek-szerént, már jobban vagyon, *Okopiból* a' maga Sergéhez ment, és az Oláh-országi szélekhez menő útban vagyon. — *Khotzimban* mind a' Várat, mind a' Várban lévő házokat építik, és ezen Kerület Kapitányának tétetett a' *Szulkievitz*i Tanátsos, minthogy az itten uralkodó nyelveket jól tudja. — Gallitziában 500 ezer mérő Zabot kelletik a' föld-népének a' F. Ts. és Királyi Tabor számára bizonyos rövid idő alatt elé-állítani. — A' Törökök módot találtnak, mely-szerént a' *Báltán* keresztiül az Orosz Birodalomnak földjére nem tsak bé-ütöttek, hanem

ott sok pusztitásokat-is tettek; azért *Románzov* kénytelenített a' maga Moldovába való útját megváltoztatni. — — A' Bánátusi Levelek-ízerént, csak nem az egész Bánátus meg-szabadult a' Törököktől; ki-vévén némely velek határos részeit, hol még föld-jukokban és erdőkben lappanganak. (töb-
bet hátrább) — Egy *Oláh* Pólgár, kit nem régiben az ellenség el-fogott vala, *Pántsovában* 8 garason adattaték-el, és a' m. h. 28-dikán szerentséfen megszökék a' maga Urától és vissza-jöve. Ez azt beszéli, hogy ezen időben 5-ezer Törökök lettenek legyen itten, és hogy — Olly óltsó a' hadakozó Töröknél a' Keresztény fogoly, hogy egy Németnek 5 garas, egy Oláhnak 8, egy Magyar gyalognak 3 forint és egy Húszárnak 10 forint legyen a' közönséges árra; de a' Nevendék Leányoknak és Férfiaknak igen nagy árrok és betsületek volna — és az emberrel kereskedő Kalmárok meszize földről el-jönek a' Táborhoz, hogy Keresztényeket végyenek; de mind ifjat vesznek. — *Khotzim* Várának meg-vétele alkalmatosságával a' mely szökevények ezen Várban találtattak, másoknak rettentő példájokra, a' gyalogok akasztó-fával, a' Pattantyusok pedig nyárfal büntettettek-meg. — Edgy Bánátusi Levél azt akarja velünk el-hitetni, hogy *Bresánvill*, *Aspermont*, *Lilien* és *Papilla* Vezér Urak a' Hadi kötelelségtől menté tétettek volna — és nyugodalomra botsáttattanak volna; —

A' Fő-Hadi Tanátstól ki-adatott tegnapi jelentés, fő-képpen a' Törököknek *Ujj-Palánkáról* lött el-

kergetéseket foglalja magában, tsak nem olyan formán, a' mint a' közelebb múlt Kurirban egy magános Levél-szerént meg-iratott vala: mindazáltal némely különbségekre nézve ide iktatódott a' mint itten következik.

(* *) *A' Fő-Tábornak Szállásáról Zemlintől Octobernek 29-dikén költ:* A' múlt jelentésben meg-iratott vala, hogy Generálm. Gróf *Harrach*; az *Eszterházi* Regementjéből 500, a' *Pálfi Jánosé*ből pedig 160 önként tsatázní akarókot ki-választván, el-végzé magában, hogy az *Ujj-Palánkában* és az ottani Kaszármában lévő Törökökre ülsön; ezen ki-választottakon kívül a' több Sergekből némely négy szeglet formákat tsinálván, azokat a' Sántz körül és a' Duna partjára el-rendelé. E' szerént Octob. 21-dikén virradtakor mind a' Kaszármára, mind a' Városra olyan jó ki-menetellel ütöttek a' mi Sergeink, hogy a' lovas Törökök mindjára a' Sántzba, a' gyalogok pediglen 24 ottan lévő Sajkáikra szaladtanak: de minthogy azon Sajkákra, a' Duna partján álló Sergeink kemény ágyuzást tettek; nem vólt idejek a' Törököknek, hogy Sajkáikkal a' Dunán fel-felé *Pántsovára* evezzenek a' hová tzélotanak vala, hanem nagy siettséggel rendezetlenül a' vizen le-felé eveztenek, a' *Pálfi* Regementbéli Májor *Liptai* jó rendelései által, azon Sajkák ugy öszve-lövöldöztettek, hogy kettő közüllök egészlen elmerült. A' Jantsároknak ilyen módon el-kergetések után, Gr. *Harrach*, a' Sántzban lévő Spáhíkot fel-kérette, vagy nékiek azt ígérte, hogy a' Sántzból fegyvereikkel edgyütt el-költözniek meg-

engedi, ha önként a' Sántzot fel-adják: a' Spáhi-
sok azt felelték, hogy a' leg-utolsó emberig és
tsepp vérig fogják a' Sántzban magokat óltalmazni.
Ekkor Gr. *Harrach* minden-felől erőszakoson fogván
a' dolgot, és keményen kezdvén rájuk tüzelni, a-
zoknak vakmerőségeket ugy annyira meg-lágyítá,
hogy magok a' Spáhisok kezdték az el-mehetést
kérni: a' Generálm. tartván attól, hogy a' mig erő-
szakkal a' Sántzokat meg-lehetne venni, addig a'
Dunán több ellenség-is érkezhetik; ezen Spáhisok-
nak fegyverestől az el-költözést meg-engedte, és a-
zon 420 főből álló lovas Törököket, egy tsoport
katonája által *Pántsováig* kísértette.

A' Törökök részéről maradtanak halva a' Ka-
szármánál és a' Sántzban többen száznál és 35 lo-
vak, de ezeken-kivül a' Sajkákban el-eseteknek szá-
mát meg-határozni nem lehet. El-fogattak a' Tö-
rökök közül 12-ten *Ibrahim Nemes Basa Dsohadá-
rival*, a' Basának sok drága portékáival, 3 Zász-
lókkal és 58 lovakkal edgyütt. Részünkről halva
maradtak ezen következők: az *Eszterházi Mikl.*
Sergéből Kapitány *Pinge*, All-Hadnagyok *Szlávi* és
Horányi, ezen kívül 20 köz-legények; a' *Pálfi Ján.*
Sergéből Zászló-tartó *Szuszits* és 28 köz-emberek;
az ágyusok közül 2 legények és 2 lovak; a' *Gré-
ven* Húzároktól tsak egy ló esett-el. Meg-sebesül-
tek e' következők: az *Eszterházi Miklós* Sergéből
Czigány és *Hofmeiszter* Kapitányok, *Stupart* és *Bro-
danovits* Fő-Hadnagyok; All-Hadn. *Gosztanyi* és
104 emberek a' Strásamesteren alól számlálva: a'
Pálfi gyalogok közül *Friedburg*, *Vukássovits*, és
Schmid

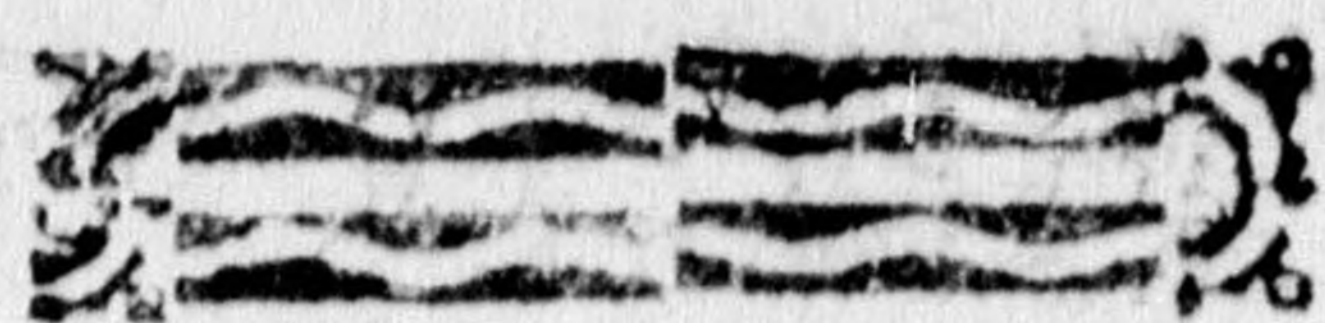

Schmid Kapitányok, Zászló-tartó *Podlusányi*, és a' Strásamesteren alól 112 ember; az ágyusok közül 17 legény és 5 lovak; a' *Gréven* Húszároktól 7 legény és 8 lovak sebesültek meg. A' Generálmájor *Harrach* Ur jó magok viseletékért fő-képpen megditséri ezen következőket: a' *Gréven* Regement-béli Obester *Ottó*, Kapit. *Devalle*, és All-Hadnagy *Balogot*; továbbá a' Generál Adjutántját Hadnagy *Olenhausent*: a' *Harrach* Regmentjéből *Liptayt*; *Marodel*, *Fischbach* és *Biankovits* Kapitányokat, Fő Hadnagy *Nagyot* és All-Hadnagy *Zittárt*; a' *Pálfi* *János* Regementjéből *Czigány*, *Prodánovits*, és Gróf *Eszterházi* Kapitányokat. Egyszersmind megditserte a' Generálm. a' Kamarális Tiszt *Sáska* Urat-is, a' ki önként a' tsatába elegyedett, és a' legénységet jó rendeléseivel és példájával vitézül hordozta. Mig itten *Ujj Palánkánál* a' tsata folya, az alatt a' Dunának bal-felől való partjának fedezésére rendelt *Gréven* Húszárok, a' *Neván-túl Szokolovátz* határán 50 Törökökre találtak, azokat megtámodták, egynéhányat azok közül le-apritottanak, a' többit el-kergették, és 15 lovaikat el-fogdosván, azzal vissza-tértenek. Ugyan a' következő éjtszakán egy *Pántsováról* le-jött vizsgálódó Török tsoport, a' *Gréven* Húszároknak egy kerülő vigyázatokra talált; kik közül a' *Gréven* Húszárok 1 Törököt és 4 lovakot el-fogtanak, 3 Törököt pedig len le-apritottanak. — A' mely jelentések Octob. 24-dikén *D'Alton* és *Klerfé*, (*Klairfáit*) Generáloktól beküldettek, azok-szerént a' Törökök *Kubinból*, *Moldáváról*, és az *Ali-hegyről*-is el-költöztenek; ugy

annyira, hogy a' Bánátus és a' Dunának bal-felöl való partja, azon tályékon ismét a' mi kezünkhöz jött. — Tapasztaltatott egynéhány napoktól fogva, hogy a' *Vratsi* hegyen a' Szél-málomnál fekvő Török Tábor, rész-szerént a' *Pántsováról* oda ment, rész-szerént a' *Nissa*-felől jött Törökök által nagyon meg-szaporittatott. Belgrádba most sem szünik a' minden-féle dolgoknak bé-takarítása; fő-képpen a' *Bortsa*-szigete-felől. Egyéb nevezetes most ezen vidékben nem történt; a' Törökök Belgrádból néhatsoportonként költöznek *Nissa* és *Szemendria*-felé: az ő Jóbbágyaik most-is szüntelen költözködnek a' Hóld-világ alól a' Sas-szárnyai alá.

Az Erdélyi Tábori Szállásról Szászsebesből Octobernek 21-dikén költ: Generálmájor *Stáder* jelenti, hogy a' *Volkányon* hátra-húzódott Törökök, nagyobb részént *Vladény* és *Tirgusyl* között telepedtek-meg, egy rész pediglen a' Dunán által-ment, és fokban közüllök haza-mentenek. — Visgálódni kiküldetvén Hadnagy *Balog* a' *Donesvári*-hegyre, sohult semmi ellenségre nem talált; sőt a' Török rabóságából el-szököktől az említett Hadnagy ugy értette, hogy a' mely Törökök onnan az Oláh-országból a' Dunán által-mentenek, azoknak lovagjai *Belgrádba*, a' gyalogjai pediglen *Ujj-Orsovába* szállottak-bé. — Erdélynek határ-szélein mindenütt tsendesség vagyon. Eddig vagyon a' Fő-Hadi Tanátsnak jelentései, (* *) a' melyben sem Vezér *Laudon* hol létéről, sem egészségéről, sem a' *Románzov* Táborának mozdulásáról és közelgetéséről, sem *G. Splényinek* Erdélyben vett szállásáról, vagy az Oláh-

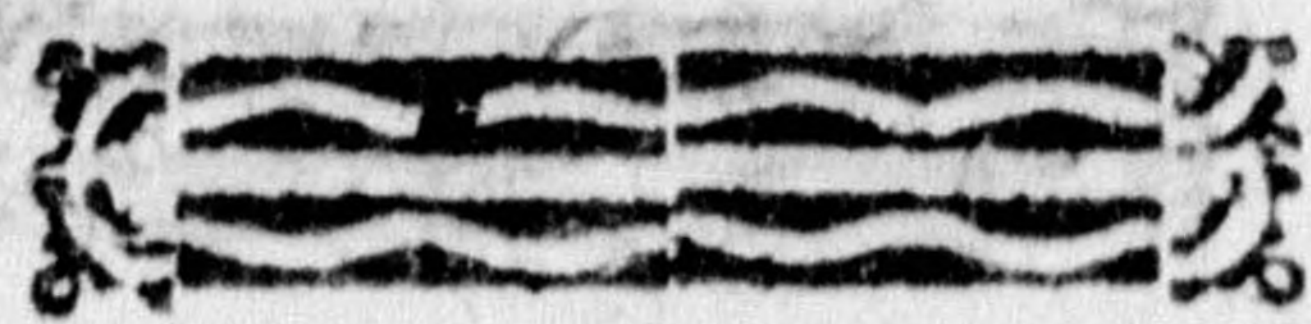
országba induló tzéljáról, sem még egyéb olyan dolgokról, a' melyek a' közönséges várakozásnak tárdjai; semmi emlékezet nintsen.

Béts: — A' F. Tsászár, Feldmarsal Lájdinánt *Splényi* Urnak, az ezen-háboruság' alkalmatofságával meg-bizonyított Vitéz hadi-foglalatofságainak tökéletesen és az ő Felsege tetszése-szerént tett folytatásának emlékeztető jutalmául, adta az eddig Özegeyen volt *G. Gyulai Ferentz* Magyar gyalog Serjét, — és hasonló Vitéz tselekedeteiért az eddig *Gréven* Sergénél volt *Obester Ottó* Urat Generálmájjorrá tenni méltoztatott.

Varsó: — A' Lengyel-országi közönséges Ország-gyülésben, annak kezdetétől fogva egészen Octob. 17-dikéig semmi ollyas emlékezetre méltó dolgok nem folytának azokon kívül, a' mellyeket már meg-irtunk, tsak az idegen Hatalmofságok' Követeinek Leveleivel, a' Királynak 's más főbb szemellyeknek elől-járó beszédjekkel tölt-el az idő; 17-diktől fogva 20-dikáig semmi Tanáts nem tartatott; ekkor pedig közönségesen el-végezék, hogy az Ország' 18-ezerből álló hadi-népéhez még 82-ezeret adnának, és így minél hamarább a' Lengyel Tábornak 100-ezerre szaporittanak. Minekutánna ezen végezés meg-határozódott volna, fel-állta a' Király és egy szivre ható beszédet tartta: annakutánna *Hertzeg Csatorinszki* igen fel-gyúladott indulatú beszéddel végzé a' maga *Orátzióját*. — Ezen fel-állittandó Lengyel Seregnak, és az egész 100-ezerből álló Tábornak elztendeig való költsége 36 milliom Lengyel forintokra számláltatott és határoztatott. 21-dikben

dikben már azon tanátskozána, ezen *Summát* mi módon szerezhesék-ki. A' Hertzeg *Primás* leg-ottan a' maga jövedelmeiből minden éltendőre egy milliót ajánla ezen közönséges haszonra, és a' Pápok-is véghetetlen segittséget ajánlának, sőt a' *Krakovi* gazdag Püspökségnek-is minden jövedelme erre fordittatik. — Nem gondolhatná-meg az ember, mely szörnyü fel-buzdult indulattal kívánnyák ezek a' közönséges jót; Hazájoknak és Nemzeteknek becsületét helyre-állítani. Még tsak a' Nagy rangú aszfzonyságok-is ezen Haza-szeretete tüzétől gyúladozván, ezek nem külömben egy *Confederátziot* tartanak olly véggel, hogy minden eddig szokásban vólt, természet felett héjazó Pompa öltezeteket lehánván, az eddig arra költött *Summát* a' Hazának és Nemzetnek közönséges hasznára fordittsák, és ezt már egynéhány Fő Lengyel Dámák valósággal tselekedték-is — kik a' köntösben való módikat, és az idegen Nemzetektől lopott buja öltezeteket-is mind lehányták, és Lengyel Bundákat ölteztek magokra — Vajha ezen kedves és áldott szagú virágot a' mi Dámáink-is meg-szagolnák!!! de így talám nem lennének ollyan szépek és kellemetefek? Oh! sokkal szebbek. Mi szebb a' természetnél — Valjon a' természettől önként szült Tavaszi-virágok között tsak a' leg-rútabbat-is lehetneé teremtettilatnak szebb színre festeni? — mi pedig a' fejtét feketére, a' feketét 's sárgát fejrre és pirosra festeni kívánván, nem tsak a' leg-szebb természetet bé-motskoljuk, hanem mint a' tékozló bújaságnak erköls-telen tagjai ugy meggyünk végre vissza a' természetbe,

szetbe, hogy az utánnunk következők se *szépnek se jónak* nem mondhatnak bennünket. Pénzen veszszük azt, a' mit ingyen-is másnak kék adni — ez az edgyik oka, hogy pénz — hogy *szuj* és *moj* esett az épület' — hajdoni erös Ofzlopaiba.

*Konstantzinápolyból egy Aug. 25-dikén költ ilyen Levél érkezett Bétsbe: „ A' Szültánnak leg-öregebb Nénnye Asma, edgy igen hoszszú időket ért vénségben meg halálozott a' napokban. Ennek halála után más-nap az ő jószágainak és kintses-tárjának gondviselője fogságra viteték, leg-ottan fejé vétteték, és mind a' kettőnek öszve-gyűjtött vég-hetetlen kintse, a' jelen való hadi-költségre fordítaték. — A' Nagy Vezérnek ugyan ezen időben egy Tisztje érkezett vala-meg Konstantzinápolyba a' Bánátból azon hirrel, hogy a' Török Tábornak egy része Lász - Memis - Basfa alatt a' Bánátba bé-rontott, és ezen alkalmatossággal 12 ágyut, 15 puska-poros edényeket el-vett, edgy 500 főből álló Vafás Serget pedig körül-vévén, azokat a' magok feladásokra kéntelenittette, és el-is rabolta. — „ A' Skutari Mahmud Basfa a' Német Tsászár' hitetlen meg-tsalásával és Követjeinek meg-ölésével s. t. csak azt akarta, hogy a' maga Portához való hivségét annál jobban meg-bizonyithassa; melyre-nézve a' maga fegyverét és erejét a' Porta szolgálatjára ajánlya. Ez a' Krojai szomszéd Basfától 40-ezer aranyokat kívánván, minthogy ezt le-nem tette, annak Tartományára ütött; sok kintset és eleségre tartozó dolgokat el-prédált; 60 személlyeknek fejeket vétette, és 70-ent rabságra hozott magával. (Ed-
dig*

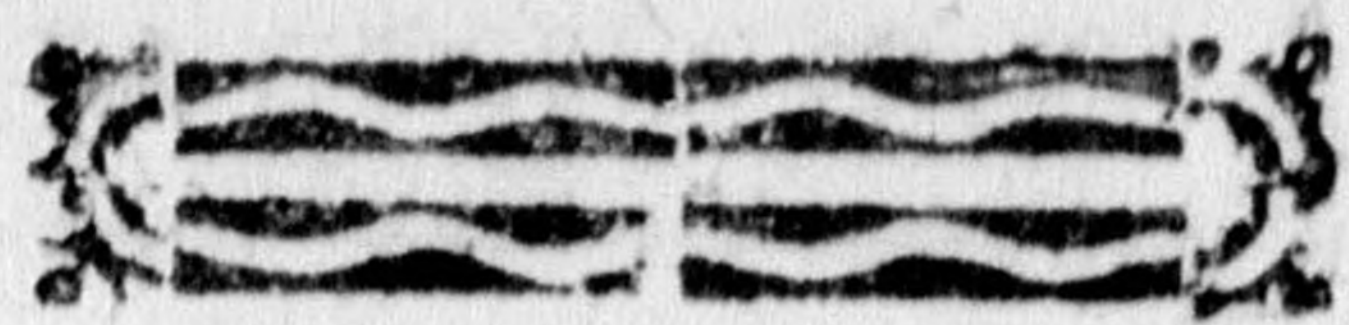
dig a' Nagy Vezér Kurirjától Konstantzinápolyba érkezett Levél.)

Egy Bétsi Rendelés: — A' jó Rend-tartásra nézve szükségesnek találta lenni a' fellyebb-valóság, a' Tseléd eránt olly módot, és alkalmatofságot kiszabni, mely minden szolgálat nélkül való személy Házi és Tseléd-tartó Gazdára, ellenben pedig minden Tseléd tartó Gazdát, Tselédre igazittson. Erre nézve ő Felsége parantsolta: a' Városi Tanáts-nak hogy

§. 1. Mindennap (Vasárnapokat és Innepnapokat ki-vévén) ezen tiszthen dél-előtt 8 órától fogva 12-tőig, dél-után pedig 3-órától fogva 6-tig két Protokolumok nyitva tartassanak, egy a' Tselédeknek, a' másik pedig a' Tseléd-tartó Gazdáknak számára. Az elsőben lészzen azoknak laistroma, a' kik Tselédet keresnek, a' másodikban pedig keresett szolgálatoknak neme fog fel-jegyezve lenni.

§. 2. Az első Protokollumban fel-jegyeztetik minden Tseléd-tartó Gazdának Neve, lakása, szolgálatnak minémüsége, a' kért személynek tulajdonsága, ugy hogy a' szolgálatot kereső személynek minden tudtára adathassék.

§. 3. A' második Protokollumba bé-irattatik minden szolgálat kereső személynek Neve, lakása, életének ideje, születésének helye, viseletének tulajdonsága, utolsó szolgálattyanak helye, keresett szolgálattyanak minémüsége, és a' Conditzio, mellyel szolgálatba akar állani. Ebből mindent meg-láthat a' Tseléd kereső Gazda, és kedve-szerént válogathat.

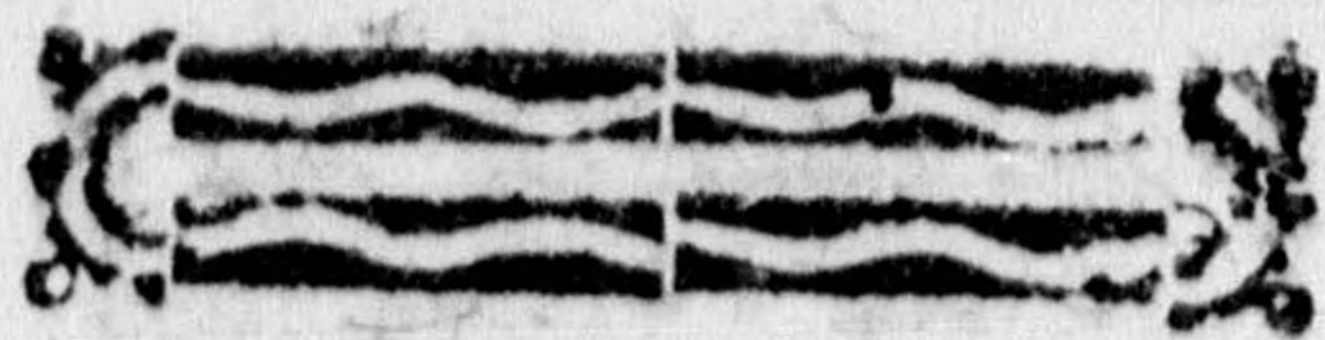

§. 4. Ha immár egy szolgálatot kereső Tseléd azon tulajdonságokkal bővelkedik, mellyeket a' Tseléd kereső Gazda kíván, és az első Protokollumban fel-jegyezv vagynak, tehát a' Tiszt azon Tselédet mingyárt azon Gazdához igazittya, hogy egymást látván meg-alkudhassanak.

§. 5. Mind a' Tseléd-tartó Gazda, mint pedig a' Tseléd hogy ha egymással meg-alkúdtak kötelesek azt a' Tisztnek tudtára adni, és magokat a' Protokolumból ki-törölni.

§. 6. Minden Tseléd-tartó Gazda akár minémű rendű legyen az, magát meg-jelentheti, és fel-jegyezetheti ebben a' Tisztben. De a' szolgálatot kereső Tselédek magokat addig bé-nem irattathatták, míg utolsó Gazdájoknál vólt magok viseléseket meg-nem mutatták. Az olyan Tselédek pedig, melyek még nem szolgáltak, tartoznak egész életeknek viseletét meg-bizonyítani. A' mely Tseléd pedig ennek eleget nem tehet, annak a' Tiszt szolgálatot nem szer. Minthogy azon-kivül-is meg-vagyon parantsolva, hogy minden Tseléd-tartó Gazda lelke ismérete-szerént Tselédének Attestátumot adjon.

§. 7. A' Nemesek és nagyobb rendű Gazdák, a' kik Tselédet keresnek, fognak Protokolumban való bé-jegyzésekért 30 kr. kisebb Rendűek pedig 15 kr. fizetni. A' szolgálatot kereső Tselédek mind Férfi mind pedig fejér-személyek, az az: melyek az Inassi szolgálatot felyül haladgyák, ugy-mint Udvari-Tisztek, és Tisztnek, belső és külső nagy Urakat kívánó Szoba-Leányak 15-ért. Az Inasaktól pedig le-felé ugy-mint Házi-szolga szolgáló, kisebb Uri

Szoba-léányok, Szakátsnék, Dajkák, 7 krajtzárért bé-iratatnak.

§. 8. Ezen Jövedelem fog ezen Tisztnek költségre szolgálni, ha pedig több lesz a' Jövevény mint az Költség, tehát más egyéb jó Tseléd-rendtartásoknak költségei fognak belöle póttalotni.

§. 9. Minden Gazda, minden Tseléd minekutána magát meg-jelentvén, Protokollumba bé-iratatta, kap egy nyomtattatott Attestátumot, melynek mind addig vehetődik haszna, mig a' Gazda Tselédre, a' Tseléd pedig Gazdára akad.

Eképpen fogja a' meg-mondott hónapnak első napján ezen Tseléd-Tiszt kezdetit venni, a' melynek mivélésire senki sem kényszerittetik, hanem mint Tseléd-tartó Gazdáknak, mint pedig Tselédeknek kedvekre hagyattatik. Azonban nagy a' reménység, hogy minden jó Tseléd-kivánó Házi-Gazda, ezen Tisztnek hasznos tzeljét meg-nem vetvén, tovább meg-tartására segittséggel lesz. *Béts 20-dik September. 1788.*

Nápoly és Roma Várofsa közt támodott Viszongolások nem tsak meg-nem szünni láttzatnak, hanem napról napra nagyobbodnak, ugy annyira, hogy mintegy reménység nélkül vagyoni a' barátságos meg-edgyezésnek ki-menetele.

A' *Toskánai* Hertzegségben-is vége szakasztódott a' *Nuntiustól* viselt Törvény-széknek, és lok-féle eddig szokatlan Rendelések, mellyek az Anya-szent-egyháznak és ahoz tartozandó személlyeknek állapotjokat illetik, nem kevés szomorúságba és nehez-
telésbe döntötték a' Római Udvar. Nehéz szívvel

vette ezen Szent-szék azt-is, hogy 1787-dik eszendőben a' Fő Papok 's Püspökök gyülelést tartván a' Római Udvarnak közbc-jövése nélkül olytán végzésekert szabtanak és közre botsátattanak, mellyek az előbbi Jusfal a' Római-székéinek lenni láttattanak.

Florentzia Tartományban nevezetessé lett *Mária Petruineini Ferretri* Kis-afszonynak mestersége: Ez szivére vévén a' Fejér-népnek sok testi alkalmatlanságait, mellyeket a' Férfi Orvosók szemeik előtt ki nyilatkoztatni a' természeti szemérmesség nem engedte: azért kezdette ő az Orvosi Tudományt tanulni, könnyen gázolta ezen mesterségnek tekervényes útját, ugy annyira, hogy ezen folyó hónapnak, Octobernek, első napjában a' *Doktorátusára* meg-kivánt *Exáment* a' tudós Tárfaságnak tellyes meg-elégésével végbe vitte, azután Tudományának tzeljához, ugymint a' gyógyításhoz fogott. Számos személyek kevés idő alatt jöttek orvosló keze alá, és ki-tettzett, mely sok beteges állapotú Fejér-személyek valának csak ebben a' Florentziai Nagy Hertzegségnek Kerületében.

Halgatnak a' hirek.

Mióltától fogva a' Törökököt ki-mosta az árviz a' Bánátnak lapályos helyeiből, és a' mi Táborunk elébb költözött, azolta, minthogy hidegetskek-is járnak, még-szüntenek a' nevezetesebb történetek. *Laudon Dubitzának* és *Novinak* falait és némely házait serényen épitteti, hogy ezekben a' télen bátorságosabb szállás lehessen. A' Kömiveleket minden-felől

ről fel-gyűjtötték, hogy a' dolog annál sebesebben véghez mehessen. — A' Bánáti föld - népe a' magahajó - törésének helyére még egészen vissza nem takarodván, újra ki - adatott *Zemlinben* parantsolatba, hogy a' ki haza nem megyen, házát és minden jószágát el-fogja veszteni. — Tsak alig, ha a' Törökök az ő Bánátból való ki-menetelekkor *Pántsovát* öszve-nem égették; mert midőn a' mi Népünk elébb mozdult itten, fél-mért-földnyire *Pántsovától* rá-ütöttek a' mi elöl ment Sergeinkre, és azok közül mintegy 200-ig valót, a' mint különös Tudósításból értjük, le-apritottak. 's ugyan ekkor a' miéink *Pántsova*-felől igen nagy tüzeket szemléltenek. — A' Belgrádiak már most semmit annyira nem féltenek, mint Belgrádot: azt mondják mindenek, hogy a' Nagy Vezér-is itt múlatoz, és ki-mondhatatlanul készítik az óltalamhoz: annak Bástyái és fokai ugy meg-vagynak most újra ágyukkal spékelve, hogy annak hadi-nép által való óltalmára talám fele-is elég vólna. — A' Törökök szentül hiszik, hogy a' télen még Belgrádot meg-fogja *Laudon* próbálni; 's a' környül-állások-is arra mutatnak; mert az úzó *Battériák*, hajókra épített ágyuzó állások, keményen készítettnek. — *Béts*. A' *Laudon* fáradhatatlan Vitézségének tiszteletére már a' *Bétsi Dámák* olyan nyakba függőt hordoznak, melyre ezen *Vitéznek* képe; *Dubitzának*, *Novinak* és *Grádiskának* falaira függesztett szemekkel le-vagyon festve, 's ezen irás vagyon felette: *à la Laudon*; ezt pedig kék pántlikán viselik. — *Bétsben* a' héten 8 kr. láttunk hogy vették a' Török-búzának ejtelit.